

עפ"ת 10188/09/20 - מדינת ישראל נגד אבו עואד שאדי

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 10188-09-20 מדינת ישראל נ' אבו עואד שאדי

בפני כבוד השופטת אילונה לינדנשטראוס
המערכת מדינת ישראל
נגד אבו עואד שאדי
משיב ע"י ב"כ עו"ד תמים שהאב
ע"י פרקליטות מחוז צפון

פסק דין

1. ערעור על גזר דינו של בית המשפט השלום לתעבורה בצפת (כבוד השופט ראיד עומרי) מיום 08.07.2020 בתיק תת"ע 9267-12-18.

כתב האישום וההליכים בבית המשפט קמא

2. נגד המשיב הוגש בבית המשפט קמא כתב אישום המייחס לו עבירות של נהיגה ברכב ללא רישיון נהיגה תקף, לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] ונהיגה ברכב ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.

3. על פי כתב האישום, נהג המשיב ביום 08.11.2018 ברכב בכביש 90, אף שרישיון הנהיגה שלו פקע ביום 15.03.2007 ובלא שהייתה לו פוליסת ביטוח בת תוקף על השימוש ברכב.

4. המשיב הוזמן לדיון ליום 14.01.2019 ומשלא התייצב, נשפט בהעדרו ונדון לפסילת רישיון למשך 10 חודשים, פסילה על תנאי וקנס בסך של 1,500 ₪.

5. המשיב הגיש בקשה לביטול פסק הדין ובדין שהתקיים ביום 20.03.2019, בקשתו התקבלה ופסק הדין בוטל. לבקשת המשיב, צורף כתב אישום נוסף שהוגש נגדו, במסגרתו יוחסו לו עבירות זהות, של נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח, בשל כך שביום 26.11.2018 הוא נהג ברכב בכביש 99, חרף פקיעת רישיונו ביום 15.3.2007 (תת"ע 9309-01-19, להלן: **התיק הנוסף**). המשיב הודה בעובדות שני כתבי האישום והורשע בעבירות שיוחסו לו.

6. בדיון מיום 08.07.2020 טענו הצדדים לעונש. המערערת עמדה על כך שמדובר בפקיעת רישיון נהיגה לתקופה של למעלה מ-10 שנים, הפנתה לעברו התעבורתי של המשיב, אשר קיבל רישיון נהיגה בשנת 2005 ורשומות לחובתו 12 הרשעות קודמות, וביקשה להטיל עליו מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פסילה שלא תפחת מעשרה

חודשים, פסילה על תנאי וקנס.

7. הסנגור טען, מנגד, כי אי חידוש רישיון הנהיגה של המשיב נבע ממצבו הכלכלי הקשה ומחובותיו בהוצאה לפועל וכי הוא הסיר את המחדל וכיום כבר מחזיק ברישיון נהיגה, לאחר שסגר את תיקי ההוצאה לפועל שנוהלו נגדו. הסיכוי שהוא ישוב לבצע את אותה עבירה, הוא אפסי. על כן, ביקש שלא להטיל עליו מאסר בפועל ולהתחשב בכך שהוא מפרנס את משפחתו וכי רישיונו נחוץ לו לצורכי עבודתו.

גזר הדין של בית משפט קמא

8. בית המשפט קמא ציין כי המשיב הודה בהזדמנות הראשונה וחסך מזמנו של בית המשפט, עברו אינו מכביד ומאז ביצוע העבירה דנן, לא נרשמו לחובותיו עבירות נוספות. נסיבות ביצוע העבירות "אין ברף הגבוה" ואין מצביעות על מסוכנות גבוהה מצד המשיב, במיוחד משהסיר את המחדל וכיום, לאחר תקופה ארוכה, הוא מחזיק ברישיון נהיגה תקף, "עניין שהינו עדיף מבחינת האינטרס הציבורי". בית המשפט קמא לא ראה תועלת בפסילת רישיונו של המשיב לתקופה ממושכת, אך קבע כי נוכח הפקיעה ארוכת השנים, יש לאזן זאת ברכיבי ענישה אחרים.

9. בסיכומו של דבר, גזר בית המשפט קמא על המשיב את העונשים הבאים: 4 חודשי פסילה על תנאי למשך 3 שנים, חודשיים מאסר על תנאי למשך שנתיים וקנס בסך של 2,000 ₪.

טענות המערערת

10. המערערת טוענת כי בית המשפט קמא לא ייחס את החומרה הראויה לעבירות בהן הורשע המשיב ולנסיבות ביצוען והטיל עליו עונש הסוטה באורח קיצוני מרמת הענישה הראויה. לא ניתן בגזר הדין כל משקל לכך שמדובר בשתי הזדמנויות שונות בהן עבר המשיב את אותן עבירות, בתוך פרק זמן קצר של כשלושה שבועות, נתון המלמד על מסוכנות ורצידיביזם מצד המשיב ועל כך שלא מדובר במעידה חד פעמית.

בנוסף, לא ניתן משקל ממשי לנסיבות בהן עבר המשיב את העבירות, הכוללות פקיעת רישיון הנהיגה למשך כ-11 שנים. אורך התקופה מצדיק לראות את המשיב כמי שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה ומכאן המסוכנות הנשקפת ממנו לציבור המשתמשים בדרך. הסיבה לפקיעת תוקף הרישיון - אמצעי לתשלום חובות המשיב, איננה נימוק שיכול ללמד כי חומרת מעשיו של המשיב פחותה. אין לקבוע כי נהיגה חרף הגבלת רישיון נהיגה מכח הליכי הוצאה לפועל, מצויה במדרג נמוך יותר של חומרה מנהיגה חרף פקיעת רישיון "רגילה" של רישיון נהיגה, במיוחד כאשר מדובר בעבירות חוזרות ונשנות. המשיב הוא שהחליט לנהוג פעם אחר פעם ללא רישיון ויש בכך כדי לפגוע בעקרונות שלטון החוק.

11. לטענת המערערת, בית המשפט קמא שגה משלא קבע מתחם עונש ההולם את העבירות בהן הורשע המשיב ומשלא קבע היכן יש למקם את המשיב בתוך מתחם זה. לו היה נקבע מתחם כאמור, היה ראוי כי זה יכלול בתוכו רכיב של פסילת רישיון בפועל לתקופה לא מבוטלת והיה מקום למקם את המשיב בחלקו האמצעי של המתחם, בהתחשב במשך הפקיעה, בעובדה שמדובר בשתי עבירות שבוצעו בתוך פרק זמן קצר ובעברו התעבורתי.

12. קביעת בית המשפט קמא ולפיה מאז ביצוע העבירות מושא הערעור לא נרשמו לחובת המשיב עבירות נוספות, בטעות יסודה, שכן מעיון בגיליון הרשעותיו עולה כי מאז הוא צבר לפחות עוד תשע הרשעות בתעבורה וכי נפתחו נגדו תיקים נוספים. זאת, בנוסף לשתי הרשעותיו הקודמות בפלילים, בעבירות רכוש. הדבר מלמד כי העובדה שהמשיב לא אחז ברישיון נהיגה תקף, לא היה בה כדי למנוע ממנו להמשיך ולנהוג ואף לבצע עבירות.

13. האינטרס הציבורי איננו יכול להלום תוצאה ולפיה בגזר הדין הראשון המשיב נדון בהעדרו לפסילת רישיון למשך 10 חודשים, בגין פעם אחת בה הוא נהג ללא רישיון נהיגה תקף, ואילו בסופו של יום, בגזר הדין הכולל שני מקרים של נהיגה כאמור, עונשו של המשיב איננו כולל פסילת רישיון כלל.

14. הנימוק שצוין בגזר הדין ולפיו המשיב הסיר את המחדל ומחזיק כיום ברישיון נהיגה, אין בו כדי להצדיק הימנעות מהטלת עונש פסילה בפועל בכלל ויש בו משום העברת מסר שגויה.

15. על כן, מבקשת המערערת להחמיר את עונשו של המשיב, כך שיכלול פסילה ממושכת והחמרה של העונשים המותנים שהוטלו.

טענות המשיב

16. המשיב טוען כי אין להתערב בגזר דינו של בית המשפט קמא. הפער בין העונש שנגזר עליו בהעדרו לבין העונש שנגזר עליו בסופו של יום, נעוץ בעובדה שהוא נכח באולם בית המשפט ובית המשפט קמא התרשם ממנו.

17. העונש שהוטל על המשיב ממוקם בתוך מתחם העונש ההולם, שאמנם לא נקבע על ידי בית המשפט קמא, אך בעבירות אלה קיים מנעד רחב של פסיקה שתחילתו בענישה הצופה פני עתיד ולכן, אין בגזר הדין סטייה מהותית ממדיניות הענישה.

18. בפני בית המשפט קמא הונחו כל השיקולים וחזקה עליו שבדק אותם בטרם הגיע להחלטתו, כשכידוע עונשו של אדם הוא לעולם אינדיווידואלי. גזר הדין מנומק ומאוזן ואין בו טעות משפטית או מהותית, אשר מצדיקה את התערבות ערכאת הערעור.

דין והכרעה

19. לאחר עיון ושמיעת טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להתקבל.

20. המשיב נהג ברכב אף שרישיון הנהיגה שלו פקע **למעלה מ-11 שנים** קודם לכן. אדם הנוהג ברכב בנסיבות שכאלה, מביע זלזול בחוק ויתרה מכך - מסכן את שלום ציבור המשתמשים בדרך.

21. נקבע בפסיקה, כי "נהיגה ללא רישיון היא "איום נע" על נוסעי הכביש וכמובן על הנוהג ומשפחתו, ויאה לה ענישה של ממש, גם לצרכי הרתעה, לא כל שכן למי שכבר כשל..." (רע"פ 3149/11 בראנסי ראסם נ' מדינת ישראל, 15.5.11).
22. ומהי אותה ענישה מרתיעה? בית המשפט קמא לא קבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע המשיב, כמצוות המחוקק, אולם ברי כי המתחם לעבירה כזו כולל, במקרים מסוימים, אף עונש של מאסר בפועל ובוודאי שעליו לכלול, לכל הפחות, רכיב של פסילת רישיון בפועל (ראו: רע"פ 2831/19, מוחמד אבו ראס נ' מדינת ישראל, 30.4.2019; עפ"ת (נצרת) 67373-03-19, מדינת ישראל נ' הייב, 11.9.2019, להלן: **עניין הייב**).
23. עניינו של המשיב אף חמור יותר, שכן הוא נהג כך **בשתי הזדמנויות שונות** וזאת בתקופה קצרה של כ - 3 שבועות. הימנעות מהטלת פסילה בפועל בנסיבות שכאלה, חורגת באופן ממשי ממדיניות הענישה הראויה.
24. אין בעובדה שפקיעת הרישיון נבעה מהגבלות שהוטלו על המשיב במסגרת הליכי ההוצאה לפועל, כדי להפחית ממידת החומרה של מעשי המשיב, אשר בחר לנהוג ברכב חרף הפקיעה ארוכת השנים. לעניין זה אפנה לדברי **בעניין הייב**: "בהיבט העקרוני, אין לבצע אבחנה ולפיה הגבלת רישיון נהיגה מכוח הליכי הוצאה לפועל, מצויה במדרג נורמטיבי נמוך יותר מפקיעה "רגילה" של רישיון הנהיגה. וודאי שאין לקבל את הטענה כי פקיעה מסוג זה, ככזו, היא שגררה את המשיב לבצע עבירות חוזרות ונשנות של נהיגה ללא רישיון תקף. פקיעה היא פקיעה, במדרג נורמטיבי אחד, היא נעשית מכוח החוק ויש לכבדה, יהא מקור הפקיעה אשר יהיה. גם הענישה צריך שתתייחס באותה מידה של חומרה לפקיעה מסוג זה."
25. זאת ועוד, מעיון בגיליון הרשעותיו הקודמות של המשיב עולה, כי הוא הוציא רישיון נהיגה בשנת 2005 וצבר עד כה 23 הרשעות, חלק ניכר מהן בוצעו בתקופה שלאחר פקיעת רישיונו וחמש מתוכן בוצעו לאחר ביצוע העבירות מושא הערעור דן - זאת בניגוד לקביעת בית המשפט קמא ולפיה מאז ביצוע העבירות דן לא נרשמו לחובת המשיב עבירות נוספות.
26. העובדה שהמשיב אוזחז כיום ברישיון נהיגה תקף, היא אמנם שיקול שיכול לבוא במניין השיקולים לעניין העונש, בהיבט השיקום, אולם המשקל שניתן לשיקול זה ולשאר השיקולים שנוקפו לקולא, אל מול השיקולים האמורים העומדים לחומרא, הוא משקל רב מידי שבסופו של יום הביא להטלת עונש אשר איננו מיישם כהלכה את העיקרון המנחה בענישה, הוא עיקרון ההלימה הקבוע בסעיף 40ב לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.
27. זאת ועוד, בדין טוענת המערערת כי התוצאה ולפיה הוטלו על המשיב, בהעדרו, 10 חודשי פסילה בפועל בגין אירוע אחד של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, ואילו בסופו של יום לא הוטלה עליו פסילה כלל - אף שהפעם מדובר כבר בשני אירועים, איננה מתיישבת עם הגיונם של דברים. תוצאה זו חורגת ממשית ממדיניות הענישה הראויה ומצדיקה התערבות.

28. על יסוד האמור לעיל ובהתחשב בכלל ולפיו אין ערכאת הערעור נוהגת למצות את הדין עם הנאשם בערעור על קולת העונש, מתקבל הערעור כדלקמן:

א. הנני פוסלת את המשיב מלקבל או להחזיק ברישיון נהיגה לתקופה של 10 חודשים.

הפקדת הרישיון תעשה עד ליום 5.4.21 במזכירות בית המשפט.

ב. עונש הפסילה על תנאי שהוטל על המשיב בסעיף 1 לגזר הדין, יוחמר ל- 12 חודשי פסילה על תנאי למשך 3 שנים, על העבירות המצוינות באותו סעיף.

ג. כל שאר רכיבי גזר הדין ייוותרו על כנם.

המזכירות תמציא פסק דין זה לצדדים.

ניתן היום, ט' אדר תשפ"א, 21 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.